

végzés

Első fok: Járásbíróság 2016. október 20. napján kelt
3.B.13/2016/10. számú ítélet, tárgyalás

Másodfok: Törvényszék 2017. május 9. napján kelt
8.Bf.170/2016/9. számú ítélet, nyilvános ülés

Harmadfok: -

Az indítvány előterjesztője: ... terhelt meghatalmazott védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

A Kúria a rablás büntette miatt ... ellen folyamatban volt büntetőügyben ... terhelt meghatalmazott védője által a terhelt javára benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szombathelyi Járásbíróság 3.B.13/2016/10. számú ítéletét és a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság 8.Bf.170/2016/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Indokolás

I.

- [1] A Szombathelyi Járásbíróság 2016. október 20. napján megtartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 3.B.13/2016/10. számú ítéletével ... terheltet bűnösnek mondta ki rablás büntettségében [Btk. 365. § (1) bekezdés, (2) bekezdés].
- [2] Ezért őt - mint erőszakos többszörös visszaesőt - 7 év szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte. A kiszabott szabadságvesztést fegyházban rendelte végrehajtani. Kimondta, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható.
- [3] A Szombathelyi Járásbíróság 25.B.848/2013. számú ügyében engedélyezett feltételes szabadságot megszüntette és elrendelte annak utólagos végrehajtását.
- [4] Rendelkezett a terhelt által előzetes fogvatartásban töltött időnek a kiszabott szabadságvesztésbe történő beszámításáról, a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.
- [5] Az ítélettel szemben ... terhelt és védője által bejelentett fellebbezés folytán a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2017. május 9. napján meghozott és jogerőre emelkedett 8.Bf.170/2016/9. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta annyiban, hogy a terhelt által megfizetendő bűnügyi költség összegét felemelte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [6] A jogerős ítélet történeti tényállása szerint ... terhelt 2015. május 17. napján - 18 óra 35 perc körüli időben - ittas állapotban város 1-ben, az ... tér ... szám alatt található ... presszóban ... sértett külső kabátzsebéből kivette a pénztárcáját, a benne lévő 4.000 forint készpénzzel együtt.
- [7] ... sértett ezt észlelve felszólította ... terheltet a presszóban, hogy adja vissza a pénzét, majd megfogta a terhelt ruháját. A terhelt azonban ennek nem tett eleget, hanem azt mondta a sértettnek, hogy „Engedj el, vagy szétütlek”. A pénztárca megtartása érdekében dulakodni kezdett a sértettel, többször meglökte őt, majd kimenekült a presszóból.
- [8] ... sértett azonban ... terhelt után ment, s a város 1, ... tér ... szám előtt az utcán megkísérelte visszatartani a terheltet. Ismét megfogta a terhelt ruháját és mondta neki, hogy adja vissza a pénzét. A terhelt azonban újra meglökte a sértettet és elmenekült a helyszínről.
- [9] ... terhelt néhány perc múlva visszatért a presszóba, és ... sértett pénztárcáját - pénz nélkül - a pultra dobta.
- [10] ... terhelt a sértettnek okozott 4.000 forint kárt az eljárás során megtérítette.
- [11] ... terhelt disszociális személyiségzavarban szenved, amely a terhére rótt cselekmény elkövetésekor is fennállott, és amely cselekménye társadalomra veszélyességének felismerésében, illetve abban, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjék nem zárta ki.

II.

- [12] A jogerős ügydöntő határozattal szemben ... terhelt meghatalmazott védője felülvizsgálati ok megjelölése nélkül terjesztette elő felülvizsgálati indítványt elsődlegesen az alapügyben hozott ügydöntő határozatok hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása, másodlagosan a jogerős ítélet megváltoztatása és a kiszabott fő- és mellékbüntetés enyhítése érdekében.
- [13] A felülvizsgálati indítvány szerint az elsőfokú bírósági eljárásban a Be. 21. § (3) bekezdése szerint kizárt bíró járt el, mert ... bírónő - aki az elsőfokú eljárásban a tanács elnöke volt - a vádemelést megelőzően nyomozási bíróként eljárva a terhelttel szemben elrendelt személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedést meghosszabbította.
- [14] Hivatkozott arra, hogy a jogerős ítéletben tévesen került megállapításra a terhelt erőszakos többszörös visszaesői minősége. Ezt alátámasztó érvelést az indítvány nem tartalmazott.
- [15] A meghatalmazott védő okfejtése szerint a bűncselekmény minősítése téves, helyesen a Btk. 370. § (1) bekezdésbe ütköző és a (2) bekezdés be) pontja szerint minősülő lopás vétsége állapítható meg a terhelt terhére, tekintettel arra, hogy az irányadó tényállás alapján az idegen dolog eltulajdonítása végett a terhelt nem alkalmazott a sértettel szemben élet, testi épség elleni közvetlen fenyegetést, illetve erőszakot.
- [16] A Legfőbb Ügyészség BF.1491/2017. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak és azt indítványozta, hogy a Kúria a Szombathelyi Járásbíróság 3.B.13/2016/10. számú ítéletét, valamint a Szombathelyi Törvényszék 8.Bf.170/2016/9. számú ítéletét hatályában tartsa fenn.
- [17] A Legfőbb Ügyészség kifejtette, hogy a rendelkezésre álló iratok tanúsága szerint az elsőfokú ügydöntő határozatot hozó bírósági tanács elnöke, ... bíró az eljárás során nem járt el nyomozási bíróként.
- [18] A meghatalmazott védő által a bűncselekmény minősítése és a terhelt erőszakos többszörös visszaesői minősége kifejtett álláspontot alaptalannak tartotta. Érvelése szerint az irányadó tényállásban rögzített, a terhelt által a sértettel szemben alkalmazott erőszak a dolog megtartása érdekében kifejtett erőszak tekintetében a Btk. 365. § (2) bekezdésében meghatározott rablás büntetetének megállapítását megalapozza.
- [19] Az erőszakos többszörös visszaesői minőség tekintetében utalt arra, hogy a védői indítvány nem tartalmaz semmilyen okfejtést, indokolást e minőség téves voltára. A terhelt előzményi elítéléseit a jogerős ügydöntő határozat részletesen tartalmazza, mely alapján a terhelt a Btk. 49. § (1) bekezdés 31. pont c) alpontja értelmében erőszakos többszörös visszaesői minőség helyesen került megállapításra.

- [20] A Legfőbb Ügyészség indítványára a meghatalmazott védő észrevételt tett, melyben megismételte a jogi álláspontját arra, hogy a Btk. 365. § (1) bekezdése szerint minősülő rablás büntettének törvényi tényállási eleme az élet, testi épség elleni közvetlen erőszak vagy fenyegetés, ennek hiányában a terhelt cselekményének helyes minősítése a zsebtolvajlással elkövetett lopás vétsége.

III.

- [21] A felülvizsgálati eljárásban a Kúria a megtámadott határozatot csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül azzal, hogy a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be.
- [22] A meghatalmazott védő az indítványában a felülvizsgálati ok pontos jogszabályi megjelölését nem adta, de tartalma alapján a Be. 416. § (1) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott felülvizsgálati okra alapozta indítványát.
- [23] A Be. 423. § (2) bekezdés I. mondata szerint a felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.
- [24] Felülvizsgálati eljárásban a Kúria a jogerős határozatban megállapított tényálláshoz - a Be. 423. § (1) bekezdése értelmében - kötve van, az a felülbírálat során nem támadható.
- [25] Így a Kúria a felülvizsgálattal megtámadott jogerős ügydöntő határozatot - a Be. 423. § (1) bekezdése értelmében - az abban rögzített tényállás alapján a felülvizsgálati indítványban hivatkozott Be. 416. § (1) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott okból bírálta felül.
- [26] A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja értelmében akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.
- [27] A Be. 373. § (1) bekezdés II.b pontja szerint a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, ha az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt. A Be. 21. § (3) bekezdés a) pontja alapján „a vádemelést követően a bíróság további eljárásából ki van zárva, aki az ügyben a vádemelés előtt nyomozási bíróként vagy a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés tárgyában eljárta”.
- [28] A Kúria az alapügy iratai alapján megállapította, hogy az elsőfokú bírósági eljárásban ... bíró járt el, aki nyomozási bíróként az ügybe nem működött közre. A terhelt előzetes letartóztatását a tárgyalás előkészítése során 2016. január 19. napján meghozott 3.B.13/2016/2. számú végzésével - melyre a felülvizsgálati indítvány is hivatkozik - tartotta fenn a bíróság, melynek során a tanács elnöke ... bíró volt, ez azonban már a vádemelés utáni eljárási cselekmény.

- [29] A fentiek tükrében az ügy elsőfokú elbírálásában nem járt el kizárt bíró, így a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt felülvizsgálati okra hivatkozás nem alapos.
- [30] A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja felülvizsgálati okként határozza meg, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályainak megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.
- [31] Az irányadó ítéleti tényállás alapján az alapügyben eljáró bíróságok helyesen minősítették a terhelt cselekményét a Btk. 365. § (2) bekezdés szerint minősülő rablás büntettének.
- [32] A rablás ezen fordulatánál az erőszak, illetőleg az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés kifejtése nem a dolog elvételét megelőzően, hanem azt követően történik. Az erőszak, illetőleg a fenyegetés ezúttal is célzatos, de annak iránya már nem a dolog megszerzése, hanem a megszerzett dolog megtartása, vagyis az erőszak utócselkménye a lopásnak (BH 2006.6., BH 2006.134.).
- [33] Az elkövetés során megvalósított élet, testi épség elleni erőszak vonatkozásában körültekintően kell értékelni a megfenyegetett személy pszichikai, fizikai adottságait, életkorát és az elkövetés külső tényezőit is, és a terhelti magatartásból kell következtetést levonni arra, hogy az alkalmazott erőszak akaratot bénító volt-e (BH 1983.393) és az erőszak, illetve a fenyegetés viszonylag kisebb foka is elegendő lehet a rablás megállapításához, ha az adott körülmények között a sértettre lenyűgöző hatást gyakorolt (EBH 2007.1591.).
- [34] Az ítélezési gyakorlat értelmében azonban az ítélet egységes egész, ezért ha ítéletszerkesztési hibából eredően a bíróság az indokolásnak tényálláson kívüli részében rögzít egyes tényeket, azokat is a tényállás részének kell tekinteni. Így a Kúria a jogi minősítés törvényességének megítélése során figyelembe vette az ítéletben a bizonyítékok értékelése során rögzített tényeket is (BH 2005.89., BH 2006.392.).
- [35] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a terhelt az idős sértettnél „sokkal erősebb” fizikumú fiatalember, aki ittas állapotban agresszív magatartást tanúsított.
- [36] E tényekből helytállónan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a terhelt által a cselekmény elkövetése során kifejtett erőszak akaratot bénító (megtörő) volt.
- [37] A visszaesői minőség megállapítása a bűncselekmény jogi minősítése szempontjából nem bír jelentőséggel, így annak megállapítása a minősítés törvényességére nincs kihatással. A büntetőjog más szabályának megszegésén alapuló törvénysértő büntetés kizárólag a Btk. mérlegelést nem tűrő, a büntetés nemére vagy mértékére vonatkozó rendelkezés megszegése esetén állapítható meg. ... terhelt védőjének azon hivatkozása, hogy a terhelt nem visszaeső, nem tekinthető ilyen jogszabályi előírásnak (BH 2009.317.).
- [38] A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott két feltétel konjunktív, így a minősítés törvényességének megállapítása kizárja ezen okból a felülvizsgálatot és így az - esetlegesen -

törvénytörő büntetés önmagában nem képezheti vizsgálat tárgyát (BH 2012.239.).

- [39] A fentiek szerint a Kúria a terhelt meghatalmazott védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványban foglaltaknak nem adott helyt, és miután nem észlelt olyan (más) abszolút eljárási szabálysértést sem, amelyet a Be. 423. § (5) bekezdése értelmében hivatalból vizsgálni köteles, a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a értelmében - a Be. 424. § (1) bekezdése alapján megtartott tanácsülésen hatályában fenntartotta.
- [40] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [41] A Be. 418. § (3) bekezdése alapján minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, ez alól kivételt képez a Be. 416. § (1) bekezdés e) és g) pontján alapuló felülvizsgálati indítvány. A Be. 421. § (3) bekezdés értelmében a Kúria mellőzheti az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát.

. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Gimesi Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:
Lévai Viktória
tisztviselő